

МАТЕРІАЛИ

*Міжнародна науково-практична
конференція
«Інституційні перетворення та
регулювання соціально-економічних
процесів в умовах міжнародної
інтеграції»*

**ЗАХІД ПРИСВЯЧЕНИЙ СВЯТКУВАННЮ
155-РІЧЧЯ СТВОРЕННЯ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

**22 травня 2020 року
м. Одеса**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Економіко-правовий факультет

Кафедра обліку та оподаткування

Територіальне відділення
Всеукраїнської професійної громадської організації
«СПІЛКА АУДИТОРІВ УКРАЇНИ» в Одеській області

Південний округ Всеукраїнської професійної громадської організації
«Спілка податкових консультантів України»

МАТЕРІАЛИ

*Міжнародна науково-практична
конференція*

«Інституційні перетворення та
регулювання соціально-економічних
процесів в умовах міжнародної
інтеграції»

ЗАХІД ПРИСВЯЧЕНИЙ СВЯТКУВАННЮ 155-РІЧЧЯ СТВОРЕННЯ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

22 травня 2020 року
м. Одеса

Рекомендовано до друку рішенням
Вченої ради економіко-правового факультету
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
(Протокол № 7 від 29.05.2020 року)

Відповідальний редактор:

Кусик Наталія Львівна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку та оподаткування Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Редакційна колегія:

Побережець О.В., д.е.н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування ОНУ імені І.І. Мечникова; *Масленніков Є.І.*, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту та інновацій ОНУ імені І.І. Мечникова; *Гоголь М.М.*, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування ОНУ імені І.І. Мечникова; *Гузь Д.О.*, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ОНУ імені І.І. Мечникова; *Масіна Л.О.*, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ОНУ імені І.І. Мечникова; *Буслаєва Г.В.*, старший викладач кафедри обліку та оподаткування ОНУ імені І.І. Мечникова.

М-34

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інституційні перетворення та регулювання соціально-економічних процесів в умовах міжнародної інтеграції» (22 травня 2020 року, м. Одеса) / МОН України; ОНУ імені І.І. Мечникова; відп. ред. Н.Л. Кусик; ред. кол.: О.В. Побережець, Є.І. Масленніков, М.М. Гоголь [та ін.]. – Одеса, 2020. – 154 с.

Збірник містить тези доповідей науково-педагогічних працівників та викладачів, аспірантів та студентів – учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Інституційні перетворення та регулювання соціально-економічних процесів в умовах міжнародної інтеграції», яка відбулася 22 травня 2020 року на економіко-правовому факультеті в ОНУ імені І.І. Мечникова. Конференцію проведено в рамках НДР кафедри обліку та оподаткування на 2019 - 2023 рр. (тема № 196: «Дослідження розвитку соціально-економічних процесів в Україні», наказ ОНУ ім. І.І. Мечникова № 679-18 від 01.04.2019 р., номер державної реєстрації 0115U003915).

Призначено для науково-педагогічних працівників, викладачів, аспірантів, студентів спеціальностей економічного та юридичного напрямків, практикуючих юристів та економістів.

УДК 330:332:338:339

**Тези доповідей поширюються в авторській редакції.
Відповідальність за зміст тез доповідей несуть автори.**

© Кусик Н.Л. та ін., 2020

ЗМІСТ

Секція професорсько-викладацького складу

Автор(и)	Назва тез	Стор.
Андрейченко Андрій Вадимович	Характерні риси управління сферою поведження з відходами в контексті сталого розвитку природокористування	7
Базецька Ганна Ігорівна	Оцінка ефективності зовнішньої торгівлі	10
Гузь Дар'я Олександрівна Коротасв Сергій Леонідович	Теоретико-методичні засади оцінки стратегії економічного розвитку туристичних підприємств	16
Гузь Дар'я Олександрівна Ільченко Діана Анатоліївна	Теоретичні аспекти формування стратегії стійкого економічного розвитку підприємств малого бізнесу	20
Гуторов Андрій Олександрович	Інституційний зміст корпоратизації національної економіки	23
Гоголь Марина Миколаївна Дога Валерій Семенович	Особливості системи обліку як елементу управління сучасного підприємства	26
Жмай Олександр Володимирович Якимова Ірина Андріївна	Роль корпоративної культури в привлеченні и удержанні співробітників покоління Z	29
Кусик Наталія Львівна Багдікян Сусанна Вараздатівна	Система дуальної освіти: проблеми використання в закладах вищої освіти	33
Марущак Володимир Петрович	Державне планування в руслі конституційного процесу	38
Масіна Людмила Олександрівна	Поняття втраченої вигоди та методика її визначення	40
Масін Віктор Миколайович Найда Данило Іванович	Правове регулювання створення штучних земельних ділянок у зарубіжних країнах	43

підприємств України. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015. № 2. С. 21 – 26.

3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 18.05.2020).
4. Quality of Life Index by Country 2020. URL: https://www.numbeo.com/quality-of-life/rankings_by_country.jsp (дата звернення 18.05.2020).
5. Шаров О. Що загрожуватиме українській зовнішньоекономічній діяльності у 2020-у. URL: <https://tyzhden.ua/Economics/239573> (дата звернення 18.05.2020).

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Гузь Дар'я Олександрівна

Кандидат економічних наук

Доцент кафедри обліку та оподаткування

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Коротаєв Сергій Леонідович

Доктор економічних наук, професор

Білоруський державний економічний університет

(Мінськ, Білорусь)

Туристична галузь визнана в Україні одним із пріоритетних напрямків розвитку національної економіки. Однак, в сучасних умовах господарювання вітчизняний туристичний ринок розвивається нестабільно, як наслідок негативного впливу різноманітних економічних ризиків на діяльність туристичних підприємств. Формування ефективної стратегії економічного розвитку підприємств туристичної сфери є основною передумовою стійкого розвитку вітчизняного туризму. Проте, формування ефективної стратегії економічного розвитку підприємства неможливе без всебічної оцінки його поточної стратегії розвитку, яка дозволяє ідентифікувати її наявні можливості та вірогідні загрози. Саме тому, оцінка стратегії економічного розвитку туристичних підприємств України є особливо актуальною в сучасних умовах економічного розвитку.

Питання формування стратегії підприємства та забезпечення економічного розвитку досліджувалися в працях таких учених-

економістів, як: О.В. Ареф'єва, О.В. Василенко, В.В. Вітлінський, Д.М. Городянська, В.Т. Денисов, О.В. Зеткіна, Д.Дж. Коллис, З.В. Коробкова, Ф. Котлер, Н.В. Красовська, Г. Минцберг, Ю.С. Погорелов, М. Портер, В.М. Родіонова, А.А. Томпсон та інші.

Важливу роль в стратегічному управлінні діяльністю підприємства відіграє оцінка його поточної стратегії економічного розвитку. Дана оцінка надає можливість встановити відповідність між тим, як сформована стратегія підприємства, і тим, що необхідно для ефективної її реалізації з урахуванням вимог зовнішнього середовища. Враховуючи актуальність туристичної галузі для розвитку України та її нестабільність доцільним є проведення оцінки стратегії економічного розвитку вітчизняних туристичних підприємств. Це обумовлено тим, що ринок туристичних послуг гнучкий та відразу реагує на зміну туристичного попиту та пропозиції.

Метою оцінки стратегії економічного розвитку підприємств туристичної сфери виступає формування результатуючої інформаційної моделі, яка забезпечує ефективне управління розвитком підприємства з позицій прийняття рішень про забезпечення або підтримку цього розвитку.

В сучасній науковій літературі вчені пропонують різні методи, прийоми та моделі аналізу для проведення якісної оцінки рівня розвитку підприємств [1, 2, 3]. Саме тому, в залежності від цілей стратегічного розвитку, задля оцінки рівня розвитку підприємств доцільно обрати відповідну сукупність показників діяльності організації. В результаті проведеного дослідження методологічних підходів різних наукових шкіл до оцінки стратегії економічного розвитку підприємства, визначено чіткий набір основних етапів такого оцінювання.

Враховуючи вищесказане, оцінка стратегії економічного розвитку туристичних підприємств повинна бути проведена в наступній послідовності основних її етапів:

1. визначення декількох груп критеріїв оцінки стратегії економічного розвитку підприємств. Враховуючи мету даної стратегії, до вказаних критеріїв доцільно віднести наступні: якісні зміни в діяльності підприємства; протидія ризикам зовнішнього середовища.
2. визначення критеріїв оцінки в кожній групі. В якості критерію оцінки першої групи доцільно запропонувати економічну ефективність діяльності туристичних підприємств. Адже, саме вона свідчить про наявність якісних змін в діяльності такого підприємства. В якості критерію оцінки другої групи слід

запропонувати стійкість діяльності підприємств туристичної галузі до фінансових та комерційних ризиків.

3. оцінка показників за обраними критеріями. В результаті дослідження показників, які характеризують ефективність діяльності підприємства доцільним є застосування наступних показників: рівень рентабельності; норма прибутку. Для оцінки стійкості діяльності туристичних підприємств до фінансових та комерційних ризиків слід обрати наступні показники: коефіцієнт автономії; частка ринку підприємства за обсягом продажу [5, с. 237].
4. розрахунок інтегральних показників по кожній групі критеріїв. До таких показників слід віднести наступні: інтегральний показник ефективності діяльності туристичного підприємства; інтегральний показник стійкості туристичного підприємства.
5. розрахунок загального показника оцінки стратегії економічного розвитку. Даний показник доцільно розраховувати за допомогою інтегральних показників ефективності діяльності підприємства та стійкості до фінансових та комерційних ризиків.

В залежності від рівня оцінки стратегії економічного розвитку, доцільно запропонувати шкалу рівнів даної стратегії та розподілити туристичні підприємства на три групи: з високою, з середньою та з низькою оцінками. Використовуючи отриману інформацію, в результаті проведеної оцінки стратегії економічного розвитку туристичного підприємства, доцільно проаналізувати існуючі переваги та недоліки в господарській діяльності підприємства та в його стратегії економічного розвитку [4, с. 157].

Наступним кроком є розробка комплексу організаційно-методичних рекомендацій по вдосконаленню поточної, або формуванню нової стратегії економічного розвитку підприємства туристичної сфери. Такі управлінські рекомендації будуть відрізнятися по змісту для кожної групи туристичних підприємств з певним рівнем оцінки їх стратегії економічного розвитку. Доцільно надати наступні рекомендації по вдосконаленню поточної стратегії економічного розвитку:

1. підприємствам з високим рівнем оцінки стратегії необхідно проводити постійну оцінку стратегії їх економічного розвитку протягом всього періоду її реалізації з метою своєчасного виявлення можливих відхилень та швидкого реагування;
2. підприємствам з середнім рівнем оцінки стратегії доцільно здійснити всебічний аналіз їх господарської діяльності та ліквідувати існуючі слабкі сторони;

3. підприємствам з низьким рівнем оцінки стратегії необхідно переглянути їх цілі та завдання, а також можливості та загрози. В результаті отриманої інформації такі туристичні підприємства повинні сформулювати нову ефективну стратегію економічного розвитку.

Таким чином, в умовах економічної та політичної нестабільності вітчизняні туристичні підприємства піддаються негативному впливу різноманітних факторів зовнішнього середовища. Дані обставини вимагають від підприємств швидкої реакції на виникаючі загрози та ефективних управлінських рішень по забезпеченню стійкого економічного розвитку. Запропоновані теоретико-методичні засади до оцінки стратегії економічного розвитку туристичних підприємств дають можливість здійснити всебічний аналіз їх наявного розвитку з метою подальшого вдосконалення існуючої стратегії розвитку та ефективної її адаптації до вимог зовнішнього середовища.

Література

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф, Э.Дж. Макдонел; пер. с англ.; под ред. Ю.Н. Каптуревского. Санкт-Петербург: ПитерКом, 1999. 416 с.
2. Денисов В.Т., Грищенко О.В., Слюсарев А.В. Управление адаптивным развитием промышленных предприятий: монография / под ред. В.Т. Денисов. Донецк: ИЭП НАН Украины, 2007. 276 с.
3. Румельт Р. Хорошая стратегия, плохая стратегия. В чем отличие и почему это важно / пер. с англ. О. Медведь. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2014. 448 с.
4. Портер М. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов / пер. с англ. И. Минервин. Москва: Альпина Бизнес Букс, 2005. 452 с.
5. Погорелов Ю.С. Оцінювання та моделювання розвитку підприємства: монографія. Луганськ: Глобус, 2010. 512 с.